

यासन्नये याते निम्नगाया स्तदाथ वा । ज्ञानं कृत्याद-
संभ्रान्तः शक्तिमदुपचारतः । देवान् पितृश्च सन्तर्ष्य
ततो देवमृष्टं व्रजेत् । तत्रस्थां पूजयेद्देवीं पुष्पैस्तत्काल-
सम्भवेः । फलानि च यथाकामं विरुद्धं धान्यसञ्चयम् ।
ततः सुवासिनी पूज्या कुङ्कुमैः कुसुमेन च । भोजयेन्ना-
धुरान्नेन प्रणिप्रत्य विसर्जयेत् । ततस्तु तण्डुलप्रस्यं
हतपात्रेण संयुतम् । ब्राह्मणाय प्रदातव्यं सा श्रीम्
प्रियतामिति । निर्वर्त्यैतद्वेषेण ततो भुञ्जीत वाग्यतः ।
मासानुभासं कर्त्तव्यं विधिनानेन भारत ! । श्रीलक्ष्मीः
कमला सम्पत् पद्मा नारायणी तथा । पद्मपुत्रिः स्थितिः
पुष्टिस्तुष्टिः सिद्धिः क्षमा क्रमात् । मासानुभासं रा-
जेन्द्र ! प्रियतामिति कीर्त्तयेत् । वस्त्रमण्डपिकां कृत्वा
पुष्पगन्धादिवासिताम् । शयायां स्थापयेत्क्षत्रीं सर्वोप-
स्कारसंयुताम् । सौभाग्याष्टकसंयुक्तां नेत्रपट्टाहतक्षनीम् ।
सम्प्रधान्यसमोपेतां रसधातुसमान्विताम् । पादुकोपानह-
च्छत्रभाजनासनसंस्कृताम् । देवीं संपूज्य विधिवद् ब्रा-
ह्मणाय कुटुम्बिने । व्यासाय देदविदुषे यस्मै वा रो-
चते स्वयम् । सोपस्कारां सर्वथाञ्च घेनुं दत्त्वा क्षमा-
पयेत् । यः पञ्चमीव्रतमिदं ददितं सुरारोभंक्ता समा-
चरति पूज्य ऋगोक्तनूजाम् । राज्यत्रियं स भुवि भव्य-
जनोपभोग्यं भुङ्क्ता प्रयाति भवनं मधुसूदनस्य । साहा-
य्यमपि वक्ष्यामि पञ्चम्यास्तव भारत ! । जयेति या च
विख्याता व्रतिनां जयदायिनी । यस्याञ्जया जवा-
शब्दं करोति व्रतिनो बुधाः ! । परिपूर्णं व्रतं यस्यां
सा ज्ञेया जयपञ्चमी । जया च विजया चैव जयन्ती
पापनाशिनी । जया, कार्तिकशुक्लपञ्चमी "श्रवणेन यदा
युक्ता शुक्लपक्षे तु पञ्चमी । उत्तराफालगुनी यस्यामि-
न्दुवारसमागमः । चारभेत नरस्तासां व्रतं पूर्वसुपोषितः ।
चतुर्थ्यामेकभक्ताशी ब्रह्मचारी जितेन्द्रियः । धृतिमान्
कृतसंकल्पो भवेन्नियमवाञ्छरः । ततःकल्पं ससत्याय ज्ञात्वा
नियतमानसः । धृतसङ्कल्पया पत्न्या कुख्याद् विल्लस्य
चार्चनम् । विल्लमूले ततः कुख्याद् वेदिं पुष्पाक्षतैर्यु-
ताम् । स्थापयेत् कलसान्धौ तस्यामष्टद्विद्वु वा ।
तन्मध्ये विल्लमूले तु स्थापयेच्च महाषट्कम् । सौवर्णं
राजतं ताञ्च कार्त्तिकं वा शुभान्वितम्" इत्यादि ।
श्रीप्राग्निव्रतं विष्णुधर्मोत्तरोक्तं "श्रीविहीनस्य लोकेऽस्मिन्
जीवितस्यापि किं फलम् । तस्माद्व्रतं समाचक्ष्य येन
स्याच्छीयुतो नरः" । कार्त्तिके च उवाच "वैशाख्यां

समतीतायां प्रतिपत्प्रभृति क्रमात् । पूर्ववत् पूजयेद्देवं
श्रीसहायं दिने दिने" । पूर्ववदिति चैत्रादिरुपावाग्नि-
व्रतवत् । "पुष्पमूलैः फलैश्चैव जङ्गयादक्षतानि च ।
विल्लांश्च वङ्गो सततं गोरसैर्भोजयेद् द्विजान् । त्रि-
रात्रोपोषितो ज्यैष्ठ्यां कनकं प्रतिपादयेत् । वस्त्रयुग्मञ्च
राजेन्द्र ! तेन साफल्यमश्नुते । कृत्वा व्रतं माममिदं
यथोक्तमासाद्य भासं सुचिरं सतुष्यः । सतुष्यमासाद्य
विद्वद्धतेजाः श्रिया युतः स्याज्जगति प्रधानम्" ।

श्रीवृक्षनवमीव्रतं भविष्योत्तरे "तस्माद्वाटपदे चैव शुक्लपक्षे
कुक्षत्तम् । नवम्यामर्चयेद्भक्त्या ईषत्सूर्यादयेऽनघ ! ।
श्रीवृक्षं विविधैरत्नैरनग्निपतितैः फलैः । तिलपिष्टाञ्च-
गोधूमैर्धूपगन्धाहुलेपनैः । ईषद्वाहुकराक्रान्त ! शीतरो
वै नभस्ते । सन्त्वेषानेन राजेन्द्र ! पूजयेद्भक्तिसंयुतः ।
सप्रकत्वस्ततोऽभ्यर्च्य श्रीवृक्षं प्रणिप्रत्य च । ब्राह्मणान्
भोजयेद्भक्त्या श्रीदेवीं प्रीयतां मम । ततो भुञ्जीत सौ-
नेन तैलाहारविवर्जितम् । अनग्निपक्कं स्यात्वे दिधि-
धान्यफलं शुभम् । एवं यः कुरुते पार्थ ! श्रीवृक्षाभ्य-
र्चनं नरः । नारी वा दुःखशोकाभ्यां सुच्यते नात्र
संशयः" ।

श्रीव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे "चैत्रशुक्लस्य पञ्चम्यां पूजयित्वा तथा
श्रियम् । सकश्चैवाहुयादेतत् फलं संवत्सरोदितम्" ।
"अथातः सम्प्रवक्ष्यामि श्रीव्रतं नाम ते व्रतम् । चैत्र-
शुक्लतृतीयायां ज्ञानसमयङ्कपूर्वकम् । कृत्वा शुक्लास्वरो
राजच्छुक्लमाल्याहुलेपनः । तिष्ठेद् हतोदनाहारो
भूमौ सुप्यान्निशां च ताम् । चतुर्थ्याञ्च तथा ज्ञानं
वह्निरेव समाचरेत् । पञ्चम्याञ्च विशेषेण शुक्लास्वरधरः
सुचिः । लक्ष्मीं संपूजयेत् पद्मैः कृतकेऽकृतकेऽपि वा ।
शुक्लेन गन्धसाल्त्रेण हतदीपेन वापथ" इत्यादि ।

षष्ठीव्रतं ब्रह्मपुराणे "कृतोपवासः पञ्चम्यां षष्ठ्यां योऽर्चयते र-
विम् । नियमव्रतचारी च रवेर्भक्तिसमान्वितः । सप्तम्यां वा
महाभाग ! सोऽश्वमेधफलं लभेत्" । विष्णुधर्मोत्तरे
"षष्ठ्याञ्च शुक्लपक्षस्य ये नरा भौमवासरे । व्रतश्चरति
यत्नेन तथा तासां पृथक् पृथक् । न तेषां दुर्लभं कि-
ञ्चित् भविष्यति सुरोत्तम ! । द्वियोगे हि गुणं तेषां
फलं खान्द ! भविष्यति । द्वियोगे पूजनं कृत्वा मासेषु
सुरसत्तम ! । कल्पं जायते पुण्यं नात्र कार्या विचा-
रणा" ।

संवत्सरव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे "इदमन्यत् प्रवक्ष्यामि पञ्च-